

Mededelingen

Portefeuillehouder: R.G. Boom

Betreft : BO Leefomgeving en BO MIRT 7 november 2024
Aan : Leden van de Commissie Fysiek domein
T.b.v. : Commissie van 29 januari 2025
Van : R.G. Boom
Behandelaar : Tristan Minning
E-mail/telefoonnummer : t.minning@huizen.nl / 035-5281517
Datum : 20 november 2024
Status : ter informatie

Via deze mededeling informeren wij u over het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) en Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) die beiden op 7 november jl. plaatsvonden.

Het BOL (normaal gesproken in juni, dit jaar uitgesteld vanwege de kabinetswissel) en het BO MIRT zijn de twee momenten in het jaar waarop regio's afspraken maken met het Rijk over de inzet en investeringen op ruimtelijke- en mobiliteitsopgaven. Deze overleggen vinden plaats per landsdeel. Gooi en Vechtstreek valt binnen landsdeel Noordwest Nederland, die bestaan uit de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Via de samenwerking vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek met de provincie Noord-Holland én via samenwerking binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) hebben de regiogemeenten invloed op onderdelen van de agenda van deze bijeenkomsten.

De gemeenten uit Gooi en Vechtstreek zijn tijdens het BOL en BO MIRT vertegenwoordigd via de volgende delegatie vanuit de provincie en Metropoolregio Amsterdam: Melanie van der Horst (wethouder gemeente Amsterdam), Jan de Reus, (gedeputeerde Flevoland), Jeroen Olthof (gedeputeerde Noord-Holland) en Paul Tang (wethouder gemeente Almere).

De voorbereidingen voor dit overleg zijn vooraf afgestemd in de platformen Ruimte en Mobiliteit van de MRA waarin namens Gooi en Vecht de wethouders Hugo Bellaart (Gooise Meren) en Edwin Göbbels (Hilversum) zitting hebben.

Vanuit het Rijk waren de volgende bewindslieden aanwezig: Mona Keizer (Volkshuisvestingen Ruimtelijke Ordening), Ron Dooms (Defensie), Barry Madlener (Infrastructuur en Waterstaat), Chris Jansen (Openbaar vervoer en milieu), Kees van den Burg (Infrastructuur en Waterstaat), Edwin Ouwejan, (Economische Zaken, Klimaat en groene groei).

Kamerbrieven BO Leefomgeving en BO MIRT

Op 12 november jl. zijn de volgende brieven naar de Kamer uitgestuurd:

- [Kamerbrief over BO Leefomgeving 2024](#)
- [Bijlage bij kamerbrief over BOL 2024: afsprakenlijst](#)
- [Kamerbrief over MIRT 2024](#)
- [Afsprakenlijst BO MIRT 2024](#)

De belangrijkste agendapunten en gemaakte afspraken voor Gooi en Vechtstreek tijdens het BO Leefomgeving:

Nota Ruimte

Het streven van het Rijk is om voor de zomer van 2025 de ontwerp- Nota Ruimte aan de Kamer te sturen. De Nota Ruimte geeft een langetermijnvisie op de toekomst en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland en bevat de ruimtelijke keuzes voor nu (2030), straks (2050) en later (2100). Er staan afspraken in over verstedelijking, bereikbaarheid van werk en voorzieningen, recreatieplekken en energievoorziening van gebieden, landbouw, natuur en ruimte voor defensie. De nieuwe Nota Ruimte kent een participatieproces en zal vergezeld gaan van een Uitvoeringsagenda en een planMER. Via deze weg gaat het kabinet verder met het hernemen van regie op de ruimtelijke ordening.

De Nota Ruimte is een zelfbindend Rijkskader. Om te zorgen voor doorwerking naar provincies, gemeenten en waterschappen werken alle overheden binnen het programma 'NOVEX' (Nationale OmgevingsVisie EXecutiekraacht) samen aan de ruimtelijke inrichting van Nederland. NOVEX kent twee samenhangende sporen:

1) Regie per provincie,

Waarin het Rijk nationaal en provinciaal omgevingsbeleid op elkaar afstemt om sneller tot uitvoering van ruimtelijke opgaven per provincie te komen. Het [Ruimtelijk Voorstel van de Provincie Noord-Holland](#) heeft de eigen omgevingsvisie en de afspraken uit de NOVEX MRA centraal. Tijdens het BOL heeft het Rijk ingestemd met dit ruimtelijk voorstel.

2) Gebiedsgerichte regie in 16 NOVEX-gebieden.

De gemeenten in Gooi en Vechtstreek liggen binnen het [NOVEX MRA](#) gebied en deels binnen het [NOVEX gebied Groene Hart](#) (delen van Hilversum, Wijdmeren en Gooise Meren).

NOVEX MRA

Er wordt gewerkt aan een uitvoerings- en een investeringsagenda per NOVEX-gebied om de doelen en ambities uit het ontwikkelperspectief gezamenlijk te realiseren. Zo ook voor de NOVEX MRA, die in het BOL 2025 wordt geagendeerd ter vaststelling. Enkele bouwstenen voor de uitvoeringsagenda zijn besproken tijdens het BOL, namelijk de groenblauwe opgaven en de woon-werkbalans. Die balans gaat over lokale evenwichtigheid in ruimte die wordt geboden voor wonen en voor bedrijvigheid. Voor het BO Leefomgeving 2025 brengen Rijk en MRA voor de investeringsvraagstukken uit deze maatregelpakketten de kosten, baten en financieringsmogelijkheden in beeld. Daarbij gaat het om de uitvoering van de opgaven voor de komende 10 à 15 jaar.

Rijk en MRA hebben de groenblauwe maatregelenpakketten onderschreven die voor 2030 noodzakelijk zijn voor het behouden en versterken van dit netwerk in en om de stad en het robuust maken van (bovenregionale) watersystemen. Ook wordt ingezet op het beschermen van de Metropoolregio Amsterdam tegen wateroverlast door in samenhang maatregelen te nemen in zowel (bovenregionale) watersystemen als in de fysieke ruimte. Uitgangspunt is dat het groenblauwe netwerk en het watersysteem meegroeien met de verstedelijkingsopgaven in de MRA. Waarbij de verstedelijkingsopgaven niet worden afgewenteld op het watersysteem en het groen in en om de stad. Dit is noodzakelijk voor een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving in de MRA. Op dit punt zijn ook voor Gooi en Vechtstreek belangrijke maatregelen benoemd. [De Toekomstbestendige Heuvelrug Gooi en Vechtstreek](#) is hier een onderdeel van. Dit initiatief is tijdens dit BOL expliciet genoemd door de waterschappen en MRA als mogelijk pilotproject voor 'water- en bodemsturend'. De groenblauwe maatregelapakketten worden verder uitgewerkt richting een investeringsstrategie.

Daarnaast hebben Rijk en MRA tijdens het BOL onderschreven dat een goede woon-werkbalans essentieel is voor een evenwichtige meerkernige ontwikkeling in de MRA. Het gezamenlijke doel is om deze balans niet verder te laten verslechteren, maar waar mogelijk te verbeteren. Een integrale afweging met andere ruimtelijke vraagstukken, ruimteclaims en randvoorwaarden is onderdeel van deze uitwerking om te komen tot maatregelen. Voor Gooi en Vechtstreek geldt dat niet alleen onze eigen woon-werkbalans centraal staat, maar dat we ook indirect de gevolgen ondervinden van disbalans in omliggende gebieden. Denk hierbij aan Flevoland, waardoor verkeer door onze regio gaat. Verder worden voor het BO MIRT in het najaar van 2025 afspraken uitgewerkt om de bestaande voorraad bedrijventerreinen (minimaal) te beschermen binnen de kaders van de [MRA Bedrijventerreinenstrategie](#).

NOVEX Groene Hart

Voor het NOVEX-gebied Groene Hart is de uitvoeringsagenda versie 1.0 aangeboden tijdens het BOL. Hierin staan ook opgaven en thema's benoemd die relevant zijn voor onze regio, zoals de bodemdaling, het veenweidegebied en Toekomstbestendige Heuvelrug.

Water en energie

De komende jaren werkt het Rijk keuzes uit samen met waterschappen, provincies en gemeenten om de watervraag te beperken en het aanbod te verhogen. De nieuwe inzichten over waterbeschikbaarheid vormen de basis voor de herijking van de Deltabeslissingen in 2026 en de besluitvorming daarover in het Nationaal Waterprogramma 2028-2033. De herijking van het [Deltaprogramma](#) Zoetwater wordt momenteel gezamenlijk door Rijk en regio voorbereid. De vraagstukken rondom water en bodem in relatie tot de andere ruimtelijke opgaven krijgen een plaats in de nieuwe Nota Ruimte. Specifiek voor onze regio benoemde minister Mona Keizer dat het [Deltaprogramma Centraal Holland](#) de komende periode wordt uitgewerkt en wordt besproken in het BOL 2025. Gemeenten en de Regio Gooi en Vechtstreek blijven hier de komende periode goed op aangesloten. Naast water is de beschikbaarheid van energie steeds meer bepalend voor ruimtelijke opgaven. Van netcongestie in ons gebied is op de korte termijn nog geen sprake. Mogelijk wel op middellange termijn.

Woningbouw en mobiliteit

Het kabinet heeft de ambitie de woningbouwproductie zo snel mogelijk te verhogen naar landelijk 100.000 woningen per jaar en stelt hiervoor middelen beschikbaar. Voor het stimuleren van de woningbouw heeft het kabinet 5 miljard euro vrijgemaakt. Daarnaast is er 2.5 miljard euro gereserveerd voor bereikbaarheidsmaatregelen. Voor deze middelen worden spelregels opgesteld, die tijdens de Woontop (11 december) worden gecommuniceerd. De verwachting is dat het Rijk komend voorjaar de eerste concrete beslissingen neemt over de inzet van de gebiedsgerichte middelen voor de 'reguliere' woningbouwlocaties. Inzet vanuit de MRA is om bij het komende BOL 2025 afspraken te maken met het Rijk over inzet van een deel van deze gelden in de MRA. Vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek wordt samen met de gemeenten bekeken of kans gemaakt kan worden op financiële middelen voor woningbouwplannen in onze regio.

Parallel voert het Rijk het gesprek over de bestaande grootschalige woningbouwlocaties, waaronder Almere, Amsterdam en Amersfoort-Utrecht. Het kabinet wijst in de Nota Ruimte nieuwe locaties aan voor grootschalige woningbouw. Investeringsbeslissingen voor de bestaande en nieuwe grootschalige woningbouwlocaties worden genomen tijdens het BO MIRT eind 2025.

Defensie

Als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen zoekt Defensie ruimte voor uitbreiding van hun activiteiten. Dit gebeurt in het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD). Ruimte voor Defensie is ook tijdens de BO's Leefomgeving besproken in samenhang met de andere ruimtelijke vraagstukken per provincie. Het kabinet maakt (naar verwachting) in het eerste kwartaal van 2025 de voorkeurslocaties bekend en deze krijgen ook in de Nota Ruimte een plaats. Tot nu toe is Defensie niet op zoek naar locaties in de Gooi en Vechtstreek.

De belangrijkste agendapunten en gemaakte afspraken voor Gooi en Vechtstreek tijdens het BO MIRT:

A27

Evenals vorig jaar heeft Gooi en Vechtstreek zich sterk ingezet om samen met andere belanghebbenden (in het bijzonder de provincies Flevoland en Noord-Holland), de problematiek rondom de A27 op de agenda te krijgen én te houden bij het Rijk. Niet alleen vanwege de huidige knelpunten, maar ook vanwege de grote woningbouwopgaven in Almere en Oostervold, en met bereikbaarheid als randvoorwaarde daarvoor. De monitor naar de doorstroming op de A27 laat in toenemende mate zien dat er filevorming plaatsvindt en dat het perspectief van een ingrijpend mobiliteitsknelpunt toeneemt. De A27 is van vitaal belang voor de bereikbaarheid van grote woningbouwlocaties in Flevoland (Oostervold, Lelystad Zuider-C). Rijk en MRA onderschrijven dit. Gedeputeerde Jan de Reus heeft in het BO MIRT aangegeven dat de MIRT-verkenning A27 z.s.m. moet worden gestart. Dit is wel besproken maar hierover is geen besluit genomen. We blijven het agenderen en monitoren.

Parallel hieraan wil de Regio samen met de provincie Noord-Holland een impactstudie uitvoeren voor de A27 om de cumulatieve effecten van woningbouwopgaven in verschillende regio's om ons heen in beeld te brengen, met de intentie in Q1 van 2025 te starten. Deze studie kan parallel lopen aan nadere afspraken over de A27.

OV SAAL/Spoor

In het BO MIRT is het risico benoemd dat de bereikbaarheid op de SAAL-corridor (Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad) onder druk komt te staan, vanwege de uitstel in de tijd naar later dan 2030 van het ingaan van het Programma Hoogfrequent spoor en het ERTMS systeem. Hierdoor zouden treinen sneller kunnen gaan rijden en is er ontvlechting van IC en sprintertreinen op het spoor. Voor onze regio blijft deze studie van belang om mogelijkheden voor extra ruimte voor treinen op de Gooilijn door onze regio niet uit het oog te verliezen. Afgesproken is dat er een apart bestuurlijk overleg komt over SAAL in 2025 om gezamenlijk te kijken hoe er alsnog invulling gegeven kan worden aan de bestuurlijke afspraken uit het BO MIRT van 2020. De MRA heeft aangegeven dat de inzet moet zijn dat SAAL meegaat in de eerste tranche van de implementatie ERTMS om honderdduizend woningen langs deze corridor te ontsluiten.

P+R / Hub Muiden

Als onderdeel van de aanpak om de ringen rondom Amsterdam en Utrecht draaiende te houden is een budgetreservering afgesproken van maximaal 7 miljoen euro als dekking van kosten van auto-gerelateerde investeringen voor uitbreiding van de P+R-locatie/Hub Muiden van 170 naar ten minste 700 parkeerplekken. Voor onze regio is het relevant dat er ook ingezet blijft worden op uitbreiding van fietsvoorzieningen en sociale veiligheid.

IJmeerverbinding

De ruimtelijk strategische verkenning voor de grootschalige woningbouw Almere Pampus wordt vastgesteld. Daarbij is geconstateerd dat voor een volledige ontwikkeling van Almere Pampus naar een hoog stedelijk woonmilieu, een goede ontsluiting door middel van een IJmeerverbinding noodzakelijk is tussen Almere en Amsterdam. Er wordt een onderzoek gestart naar de mogelijkheden en kansen van alternatieve bekostiging (publiek-private financiering) van een IJmeerverbinding. Onze vertegenwoordigers in MRA-platforms benadrukken overigens dat deze (grotendeels) ondergronds moet in verband met natuur en erfgoed.

Regionale propositie Gooi en Vechtstreek

Om de komende jaren tijdens het BO MIRT en BO Leefomgeving (meer) aandacht te genereren voor de doelen en daaruit komende middelen voor onze eigen regio, hebben we de afgelopen periode met bestuurders vanuit de zes regiogemeenten gewerkt aan een [regionale propositie](#). Deze propositie is gebaseerd op eerder met de raden gemaakte afspraken zoals het door de raden onderschreven verstedelijkingsconcept (NOVEX MRA) en de Regionale samenwerkingsagenda. De speerpunten uit de regionale propositie zijn ook de kapstok geweest voor thema's bij de vorming van een nieuwe MRA-agenda vanaf 2025 en bij de vorming van een nieuwe [samenwerkingsagenda met de provincie Noord-Holland](#).